

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/55/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212407
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114212407.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fil'akovského a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcov 1/ O. S., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v G. č.XX a 2/ V. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v G. č.XX, právne zastúpených JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ulici Sovietskych hrdinov č.163/66 proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave na Mlynských Nivách č.1 právne zastúpenému advokátskou kanceláriou Černejová & Hrbek, s.r.o., so sídlom v Bratislave na ulici Kýčerského č.7, o zdržanie sa výkonu záložného práva, odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 05.02.2016 č.k. 20C/182/2014-173 takto rozhodol:

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie žalobu zamietol a vyslovil, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Z obsahu zmluvy o úvere mal za preukázané, že ide o typizovanú spotrebiteľskú zmluvu. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Samotná zmluva je spísaná na vopred predtlačenom formulári a žalobca v 1. rade ju ovplyvniť nemohol. Na vzniknutý právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je preto nutné aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

3. Pokiaľ ide o zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti táto bola uzavretá v písomnej forme. V zmluve je presne označený záložný veriteľ, záložca a dlžník. V zmluve je ďalej označená zabezpečená pohľadávka, ako aj najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa zabezpečená pohľadávka zabezpečuje. Zmluva obsahuje nezameniteľným spôsobom označený záloh. Zmluvné strany nakoniec vyhlásili, že zmluva nebola uzavretá v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Za takéhoto stavu zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti predstavuje platný právny úkon.

4. Vo veci sa skúmalo, prečo žalobca v 1. rade si prestal plniť povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere, odkedy a dokedy trval stav neumožňujúci tomuto účastníkovi splácať úver, akým spôsobom, odkedy a v akej výške začal splácať dlh po odpadnutí prekážky brániacej mu v jeho splácaní a aká je celková výška dlhu doposiaľ neuhradeného. Pri svojej výpovedi žalobca v 1. rade uviedol, že úver prestal splácať v období mesiaca február 2013, keď mal dopravnú nehodu a stratil zamestnanie. Zostal doma a nemal žiadne finančné prostriedky. Po autonehode bol s autobusom dvakrát mimo Slovenska. V januári sa zamestnal cez jednu bratislavskú firmu, kde pracoval jeden mesiac. Od marca robil u súkromníka v prešovskej firme a v tejto firme pracoval do júla roku 2014. Od júla roku 2014 pracuje v Dopravnom

podniku mesta Prešov. Podľa jeho vyjadrenia uhradil nejaké splátky po 20 eur alebo 30 eur avšak žiaden dôkaz o týchto úhradách nepredložil. Dlh žalobcu v 1. rade podľa vyjadrenia žalovaného zo dňa 29.09.2015 predstavuje sumu 10367,53 eur a táto čiastka pozostáva z istiny vo výške 7971,26 eur, splatných úrokov vo výške 1840,83 eur, splatných pokút vo výške 405,04 eur a splatného poistného vo výške 150,40 eur. Žalobca v 1.rade uhradil dňa 04.04.2013 splátku vo výške 81,50 eur, pričom sa jednalo o poslednú splátku. Žalobca v 1. rade napriek tomu, že je od júla 2014 zamestnaný, neuhradil ani jednu splátku, a teda na jeho strane neexistuje reálna vôľa úver splácať. Tvrdenia o tom, že žalovaný mu znemožňuje úhradu dlhu neboli v konaní preukázané a pokladali sa za účelové s cieľom vyhnúť sa splneniu dlhu. Okrem toho veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie a v prípade, že tak nespraví, môže dlžník čiastočné plnenia uhrádzať do súdnej úschovy, čo sa nestalo. Neplatením zo strany žalobcu v 1. rade tak došlo k nárastu dlhu na sumu viac ako 10000 eur, a preto aj vzhľadom na hodnotu nehnuteľnosti vo výške 19500 eur je výkon záložného práva primeraný, zákonný a aj nevyhnutný, aby pohľadávka bola uhradená. Žalobkyňa v 2. rade sama vybrala, akú nehnuteľnosť poskytne a musela si byť vedomá, že ak žalobca v 1. rade dlh nebude splácať, žalovaný pristúpi k výkonu záložného práva.

5. Žalobcovia vo svojom vyjadrení zo dňa 03.11.2015 uviedli, že žalovaný potreboval 4 ústne pojednávania a 2 písomné podania po viac než 4 rokoch od uzavretia zmluvy o úvere, aby dospel k záveru, že v tomto prípade nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Podľa hlavičky je zmluva uzavretá v súlade s ustanovením § 497 Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z.. Na pojednávaní dňa 18.09.2015 sa právny zástupca žalovaného vyjadril, že v tomto prípade s odkazom na ustanovenie § 1 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. je nepochybné, že poskytnutý úver nie je úverom, na ktorý sa aplikuje zákon o spotrebiteľských úveroch. Takéto vnútorné nesúrodé konanie žalobcu ale nie je možné prehliadnuť a nemôže ostať bez následkov. Uzatvorenie zmluvy za použitia zákonom zakázanej nekalej obchodnej praktiky má za následok neplatnosť úverovej a záložnej zmluvy, a preto žalovaný nedisponuje legitímáciou vykonať dobrovoľnú dražbu obydlia. Táto argumentácia žalobcov sa nepovažovala za právne významnú, nakoľko zo strany žalovaného nedošlo k nekalej obchodnej praktike. Žalovaný zmluvu podpísal dňa 10.06.2010, teda za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého sa zmluva spravovala. Zo strany žalovaného tak nemohlo ísť o uvádzanie nepravdivých informácií ani o uvedenie žalobcu v prvom rade do omylu. Žalovaný postupoval s odbornou starostlivosťou, keďže zmluva obsahovala všetky náležitosti v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z.. Žalovaný nemohol ovplyvniť dátum akceptácie zmluvy zo strany žalobcu v 1. rade, a preto ak k prijatiu zmluvy došlo až za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý sa na túto zmluvu nevzťahuje, tak tento stav žalovaný nezapríčinil.

6. Za nedôvodnú sa považovala i ďalšia námietka žalobcov, podľa ktorej nie je dôležité, aký podiel na celkovej výške pohľadávky majú zmluvné pokuty a poplatky za spracovanie zmluvy, nakoľko dôležitá je objektívna zodpovednosť za škodu spôsobenú záložným veriteľom a nezákonné vyčíslenie pohľadávky je dôvod prečo má byť žaloba úspešná ako prostriedok preventívnej ochrany s cieľom nedostať sa do stavu nutnej nápravy protizákonného konania. Záložný veriteľ zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva. Zodpovednosť za škodu, ktorá vznikne porušením tejto povinnosti, sa nemožno zbaviť. Nesprávne vyčíslenie pohľadávky preto nemôže byť dôvodom na to, aby žalobe žalobcov bolo vyhovené, keď sporné zmluvné pokuty a poplatky predstavujú sumu 629,04 eur zo sumy 10367,53 eur. Tým by bolo odňaté právo žalovaného realizovať záložné právo dobrovoľnou dražbou a tým aj realizáciu uhradzovacej funkcie záložného práva nad rámec potrebnej miery. Navyše existencia neprijateľných podmienok by mala za následok neplatnosť niektorých zmluvných dojednaní, nie zmluvy celej, pričom aj Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 10.09.2014 vo veci C34/2013 Monika Kušionová proti SMART Capital pripustil výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou tiež vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

7. S prihliadnutím na vyššie uvedené prvoinštančný súd žalobu zamietol.

8. Výrok o trovách odôvodnil ustanovením § 151 ods. 3 O.s.p..

9. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Navrhli rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedli, že rozhodnutie vychádza z neúplne zisteného skutkového stavu veci a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ak aj v konaní sa dospelo k záveru, že záložná zmluva je zmluvou platnou, neskúmalo sa dostatočne, či je možné v treťom tisícročí v štáte Európskej únie urobiť z päťčlennej rodiny, v ktorej sú tri maloleté deti, bezdomovcov. V prvom rade nie je jednoznačné, či úverová zmluva bola uzatvorená počas účinnosti zákona č. 258/2001

Z.z. alebo už počas účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z.. Žalobcovia majú k dispozícii len úverovú zmluvu podpísanú dňa 10.06.2010, pričom zákon č. 129/2010 Z.z. sa stal účinným až 11.06.2010. Ak je ich tvrdenie pravdivé, úverová zmluva bola uzatvorená počas účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. a išlo by o úver spotrebiteľský. Dátum podpísania záložnej zmluvy nemá na skutočnosť, či ide o úver spotrebiteľský alebo nie, vplyv. Aj keby v danej veci neišlo o spotrebiteľský úver, nič to nemení na podstate právneho vzťahu, ktorý spotrebiteľským je. Nemalo by byť prípustné, aby zabezpečovací inštitút mohol slúžiť na to, aby obchodník mohol získať od spotrebiteľa plnenie, na ktoré mu nevynikol zákonný nárok. Preto i v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva prináleží spotrebiteľovi ako slabšej strane súdna ochrana vyplývajúca z únijnej politiky ochrany spotrebiteľov zakotvenej v primárnych a sekundárnych právnych aktoch Európskej únie a podľa tomu zodpovedajúcemu výkladu noriem vnútroštátnych.

10. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379 § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcov nie je opodstatnené.

11. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto právnych a skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

12. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením, podľa ktorého zmluva o poskytnutí úveru bola uzatvorená za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 10.06.2010. Zo zmluvy o poskytnutí úveru predloženej žalobcami (č. l. 8 a 9 spisu) vyplýva, že tento úkon bol dňa 10.06.2010 podpísaný iba žalovaným. Zmluva je síce podpísaná žalobcom v 1. rade, avšak bez uvedenia dátumu kedy sa tak stalo. Z ďalších listinných dôkazov ale nepochybne vyplýva, že žalobca v 1. rade tento právny úkon podpísal dňa 17.06.2010, teda za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Podľa predloženej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti (č.l. 10 a 11 spisu) táto mala zabezpečovať pohľadávku žalovaného vyplývajúcu zo zmluvy o poskytnutí úveru uzatvorenej dňa 17.06.2010 zo žalobcom v 1. rade. Dátum 17.06.2010 ako deň uzatvorenia zmluvy o poskytnutí úveru zo žalobcom v 1. rade je uvedený tiež v oznámení o začatí realizácie záložného práva zo dňa 23.10.2013 (č. l. 45 spisu). Záver podľa ktorého k podpisu zmluvy o poskytnutí úveru zo strany žalobcu v 1. rade došlo až za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z. má oporu vo vykonanom dokazovaní. Zákon č. 129/2010 Z.z. v ustanovení § 1 ods. 3 písm. c) za spotrebiteľský úver nepovažoval úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako 10 rokov. Napriek tomuto konštatovaniu uzatvorená zmluva mala charakter zmluvy spotrebiteľskej uzatvorenej v súlade s ustanovením § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Podľa tohto uzatvorenia spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy, nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Pokiaľ ide o možnosť zriadenia záložného práva podľa ustanovenia § 151 a) a nasl. Občianskeho zákonníka táto bola daná i v prostredí spotrebiteľských zmlúv. Je to zrejme tiež z ustanovenia § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka účinného od 01.06.2014, podľa ktorého ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných predpisov. Takýmto osobitným zákonom je zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení skorších predpisov.

14. Čo sa týka povinností žalovaného zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou túto by bolo možné uložiť len v prípade existencie nepriaznivých okolností majúcich vplyv na možnosť splácania dlhu dlžníkom. Len skutočnosť, že žalobcovia sa starajú o tri maloleté deti, nie je dôvodom pre neplnenie povinnosti vyplývajúcich z uzatvorenej zmluvy o poskytnutí úveru. Už v zrušujúcom uznesení zo dňa

21.05.2015 č.k. 7Co/85/2015-109 bolo uložené prvoinštančným súdu skúmať, prečo žalobca v 1. rade si prestal plniť povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere, odkedy a dokedy trval stav neumožňujúci tomuto účastníkovi splácať úver, akým spôsobom, odkedy a v akej výške začal splácať dlh po odpadnutí prekážky brániacej mu v jeho splácaní a aká je celková výška dlhu doposiaľ neuhradeného.

15. V prejednávanej veci, ako to bolo náležitým spôsobom zistené, posledná splátka vo výške 81,50 eur bola zo strany žalobcu v 1. rade uhradená dňa 04.04.2013. Hoci žalobca v 1. rade podľa vlastných tvrdení niekedy v mesiaci február roku 2013 v dôsledku dopravnej nehody stratil zamestnanie a nemal príjem na to, aby si plnil svoj záväzok zo zmluvy o úvere, v júli roku 2014 sa zamestnal v Dopravnom podniku mesta Prešov, kde pracuje doteraz. Čistý mesačný príjem žalobcu v 1. rade v súčasnosti dosahuje sumu 680 eur, čo vyplýva z výpovede tohto účastníka na pojednávaní konanom dňa 18.09.2015. Zamestnanou a majúcou príjem z pracovnej činnosti je i žalobkyňa v 2. rade, ktorá je družkou žalobcu v 1. rade. Žalobca v 1. rade napriek tomu, že od júla roku 2014 má príjem zo stáleho zamestnania, už viac ako dva roky si ani len čiastočne neplní svoje povinnosti vyplývajúce z poskytnutého úveru. Tento účastník síce žije v spoločnej domácnosti so žalobkyňou v 2. rade a troma maloletými deťmi, avšak na nákladoch spojených s vedením domácnosti a výživou detí sa má možnosť podieľať i žalobkyňa v 2. rade, ktorá je taktiež zamestnaná. Za situácie, ak žalobca v 1. rade dlhodobo nie je ochotný uhrádzať svoje záväzky vyplývajúce z uzatvorenej zmluvy o poskytnutí úveru, hoci už viac ako dva roky má pravidelný príjem zo zamestnania a ani výška žalovaným vyčíslenej pohľadávky na sumu 10367,53 eur, i po zohľadnení žalobcami namietaných sporných zmluvných pokút a poplatkov v čiastke 629,04 eur, nie je zjavne neprimeraná k hodnote zálohu stanovenej sumou 19500 eur, súd prvej inštancie správne postupoval ak žalobu žalobcov zamietol.

16. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

17. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).